

Tűzszekerek - Eric Liddel, a futóbajnok misszionárius

Skót atléta, rögbijátékos, kiváló krikettező, olimpiai bajnok, misszionárius, a Tűzszekerek című film ihletője – mindez Eric Liddell egy személyben, aki már atlétikai teljesítménye révén is kiemelkedő személyiség volt, de hittérítő tevékenysége minden idők egyik legnagyobb hőségévé avatta.

Eric Liddell, aki fiatalon, mindössze negyvenhárom évesen hunyt el egy kínai fogolytáborban, „egy lapra” tette fel az életét. „Mi mindannyian misszionáriusok vagyunk. Bárhol is vagyunk, vagy Krisztushoz vezetjük közelebb az embereket, vagy eltaszítjuk őket Tőle. Isten királyságának dolgozunk” – szökött ars poeticája.

Liddell 1902. január 16-án presbiteriánus misszionárius szülők második gyermekeként született Tien-csinben (Tianjin), Kínában. Ötéves koráig Sziaocsangban élt, játszótársaitól tanult meg kínaiul, majd egy időre Skóciába költöztek. Apja rajongott a sportért, mindig figyelemmel kísért az olimpiai játékokat. „Úgy fuss, hogy elvedd a jutalmat” –mondogatta fiának mindennemű küzdelem kapcsolatban. Eric megfogadta az apai tanácsot, rendszeresen járt bibliaórákra, látogatta a betegeket, mindig barátságos volt az osztálytársaihoz, különösen azokhoz, akik fizikailag gyengébbek voltak, mint ő. Az iskolában hamar kitűnt sportteljesítményével, megnyerte az Év sportolója címet, már tizenöt évesen kapitány mind a krikett-, mind a rögbicsapatban. Az iskola igazgatója szerint minden verseny előtt kezet rázótt versenyzőtársaival, és „sohasem a dicsőségvágy hajtotta”.

Kifogástalan keresztény életvitele és népszerűsége folytán a Glasgow-i Evangélikus Szövetség (GSEU) szóvivőjének választotta. Abban reménykedtek, hogy Eric nagy tömegeket fog vonzani, és sokan fogják hallani az evangéliumot. Nem tévedtek. Liddell félénk természete ellenére kitűnő szónok volt, fő evangélistája lett a Skócia-szerte kiküldött nyolc-tíz fős evangelizáló csoportnak. Testvéreivel, Robbal felvételt nyertek az Edinburgh Egyetemre, ahol a tudományok mellett futott és rögbizett. Az egyetem Tom McKerchar edzőt jelölte ki számára, aki mikor először látta őt futni, „ágaskodó cirkuszi lónak” nevezte, de meglátta a benne rejlő lehetőséget. Az újságok hamarosan kedvenc útvonalairól cikkeztek, potenciális olimpikonként és a leggyorsabb skótként emlegették, hiszen Liddell előtt skót még nem nyert aranymedalions az olimpián.

A párizsi olimpia

Eric megdöbbsentette a világot azzal a bejelentésével, hogy vasárnap, a nyugalom napján – amikor is az Úrral és pihenéssel tölti az idejét – esze ágában sincs holmi olimpia ürügyén megváltoztatni addigi menetrendjét. A döntését több hónappal az 1924-es nyári párizsi olimpia

előtt meghozta, így éppen abban a számban, a 100 méteres síkfutásban diszkvalifikálta magát, melyben a legeredményesebb volt, és a britek is ebben a számban várták tőle az aranyérmet. Egyesek szerint maga az angol király is megpróbálta rábeszélni, hogy „a haza dicsőségéért” mégis versenyezzen, Liddell azonban így felelt: „Isten parancsa előbbrevaló, mint a haza dicsősége. Vasárnap nem futok.” A britek csalódottak, dühösek voltak, kritizálták, gúnyolták az utcákon, a boltokban, az éttermekben, bárhol járt. Fél Anglia az öklét rázta, a korabeli brit lapok is megtámadták, „áruló skótként” írtak róla. Eric célja Isten dicsőítése volt, nem engedte, hogy bárki vagy bármi közé és Isten közé férközzön. Végül az Olimpiai Bizottság két másik versenyt ajánlott fel számára, melyeket nem vasárnap tartottak: a 200 méteres és a 400 méteres síkfutást. A 400 méteres futás napján Liddell a célvonalnál állt, amikor váratlanul egy amerikai masször egy darabka papírt csúsztatott a kezébe. „Mert akik engem tisztelnek, azoknak tisztességet szerzek” – szólt az idézet Sámuel első könyvéből. Liddell, markában Isten Igéjével futotta végig a távot. Teljesítménye minden várakozást felülmúlt, hiszen nemcsak a versenyt nyerte meg, hanem világrekordot döntött 47,6 másodperces idővel, öt méterrel maga mögött hagyva az ezüstérmes versenyzőt.

A verseny után megkérdezték a „szárnyaló skótot” sikere titkáról, mire ő annyit mondott: „Isten misszionáriusnak hívott el, de adott gyorsaságot is, és amikor futok, érzem, hogy Isten kedvét leli bennem... Az első 200 méterben mindent beleadtam, de a második 200 métert csak Isten segítségével tudtam végigfutni.” Néhány nappal az „aranyfutás” előtt Liddell 200 méteren bronzérmet szerzett a döntőn, maga mögött tudva Harold Abrahamst, akivel ez volt a második és egyben utolsó alkalma a találkozásra. Az olimpia után Liddell több díjat nyert még a brit zászló alatt: 100 méteren és 200 méteren harmincöt éves rekordot állított fel.

A kínai misszió

Párizs után Liddell visszatért Észak-Kínába, ahol – szülei nyomdokait követve – misszionáriusként tevékenykedett 1925 és 1943 között. Ott is versenyzett, több bajnokságot nyert, és a futás mellett misszionárius-tanárként tanított egy angol–kínai iskolában, majd a szegény gyerekek intézetében bibliai, tudományos és atlétikai ismereteit egyaránt megosztotta a gyerekekkel. Liddell segítségével épült fel a Miny-juan Stadion is, melyet javaslatára a Chelsea-futballpálya alapján készítettek el. Beleszeretett egyik tanítványába, a tizenhét éves kanadai származású Florence McKenzie-be, aki az eljegyzést követően Kanadába utazott, hogy három évvel később szakképzett ápolónőként térhessen vissza.

Miután a japánok megtámadták Pearl Harbort, Amerika is belépett a háborúba. Kína és Japán háborúban állt, 1941-től már veszélyessé vált a helyzet, ezért a brit kormány felszólította az angol lakosokat, hogy hagyják el az országot. Liddell várandós feleségét két lányával Kanadába küldte, ő maga azonban Kínában maradt, orvos bátyjához csatlakozott, és Sanghaj közelében tanított. 1943-ban a területet elfoglalták a japánok, ráadásul a kínai hadsereg kettészakadt Mao Ce-tung és Csang Kaj-sek táborára. Mindenütt banditák garázdálkodtak, éhség és félelem uralkodott. Időközben a japánok elfoglalták a missziós állomást is, amelynek minden lakosa hadifogolytáborba került. A japánok hamarosan Ericre bízta a tábor megszervezését, akinek munkáját nemcsak a feketekereskedők, hanem a lelkésztársak is nehezítették. Eric gondozta az időseket, tanította a gyerekeket, a tábori börtönben a rabokkal rendre addig olvasta a Bibliát, amíg ki nem fogyott az olaj a lámpából. Több mint kétezer ember, köztük négyszáz gyerek

tartozott az irányítása alá.

Halála napján feleségéhez írt utolsó levelében ideg-összeroppanásról panaszkodott a túlhajszoltság miatt, de valójában gyógyíthatatlan agytumorban szenvedett. 1945. február 21-én, öt hónappal a felszabadulás előtt halt meg a japán vejfangi munkatáborban. Röviddel halála előtt Winston Churchill elérte, hogy néhány foglyot szabadon engedjenek. Liddell is köztük lett volna, de átengedte helyét egy állapotos fogolytársának. Nem csupán a táborlakók, hanem Skócia is gyászba borult, különösen a fiatalok napokig siratták, akkora vákuum keletkezett a távozása után. Hadifogolytársai szerint „ő volt a legkiválóbb keresztény, soha senkire nem volt egy rossz szava”. Futócipőjét a tábor egyik cipőtlen gyerekének adta, aki később negyven évig volt misszionárius Japánban. Eric megbocsátásra tanította az embereket, hogy szeressék ellenségeiket, és imádkozzanak a japánokért. 1991-ben tiszteletére egy emlékművet helyeztek el a vejfangi táborhelyen, melyre Ézsaiás szavait vésték: „[akik az Úrban bíznak, erejük megújul] szárnyra kelnek, mint a saskeselyűk, futnak, és nem lankadnak meg...”.

Zsurkán Mariann

2009. 01. 09. (XIII/2)

HETEK

*

Tűzszekerek - film

A Wikipédiából, a szabad enciklopédiából

Tűzszekerek Chariots of Fire

Rendező Hugh Hudson
Producer David Puttnam
Forgatókönyvíró Colin Welland
Főszerepben Ben Cross
Ian Charleson
Nigel Havers
Cheryl Campbell
Alice Krige
Zene Vangelis
Operatőr David Watkin
Jelmeztervező Milena Canonero
Gyártás
Vágó Terry Rawlings
Nyelv angol
Időtartam 123 perc
Költségvetés \$5 500 000
Forgalmazás
Forgalmazó Warner Bros. (USA); 20th Century Fox (non-USA)
Bemutató 1981. március

A Tűzszekerek (Chariots of Fire) egy 1981-ben készült brit film. A forgatókönyvet Colin Welland írta és a filmet Hugh Hudson rendezte; a darab igaz történet a brit atlétákról az 1924-es nyári olimpia idején. A filmet hét Oscar-díjra jelölték, amiből négyet megnyert, beleértve a Legjobb film díját is. [Tartalomjegyzék \[elrejtés\]](#)

Történet

Két brit rövidtávfutó igaz története, akik az 1924-es nyári olimpián indultak. Eric, az elszánt skót misszionárius Isten dicsőségéért fut. Harold, egy gazdag zsidó család fia azért fut, hogy bebizonyítsa ezzel jogos helyét a cambridge-i társadalomban. Egy válogató versenyen Eric legyőzi Haroldot, aki profi edzőt fogad, hogy felkészítse őt. Eric, amikor megtudja, hogy az előfutam vasárnapra esik, megtagadja, hogy részt vegyen ezen, bár az olimpiai bizottság nagy nyomást gyakorol rá. Végül kompromisszum születik, amikor Eric lehetőséget kap, hogy a 400 méteres távon induljon. Eric és Harold is megnyeri az adott távot, majd tovább folyik életük. Eric Liddell, mint misszionárius tevékenykedik, s a II. világháborúban hal meg. Harold Abrahams sportember és jogász 1978-ig él.

Szereplők

Ben Cross – Harold Abrahams

Ian Charleson – Eric Liddell

Nigel Havers – Lord Andrew Lindsay, loosely based on Lord Burghley, aki nem járult hozzá, hogy a film felhasználhassa a nevét.

Cheryl Campbell – Jennie Liddell

Alice Krige – Sybil Gordon, Abrahams felesége (az ő igazi neve Sybil Evers)